

## **БАТЬКІВСЬКИЙ СУПРОВІД АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ ДО УМОВ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

**Юлія Яковцова**

асистент кафедри дошкільної освіти,  
Маріупольський державний університет,  
E-mail: [y.yakovtsova@mdu.in.ua](mailto:y.yakovtsova@mdu.in.ua)

Проблема адаптації дітей до закладу дошкільної освіти протягом багатьох років не втрачає своєї актуальності. Науковці продовжують вивчати команду педагогічного супроводу дитини як єдиний механізм, все більше звертаючи увагу на роль батьків у такому процесі. Від того, наскільки він буде якісним, залежить подальша здатність дитини адаптуватись у суспільстві, у шкільному колективі, здобути професію тощо.

Під *супроводом* розуміють комплексну технологію підтримки дитини командою педагогів та психологів із обов'язковим залученням батьків вихованців. Ефективність даної технології визначається поєднанням різноманітних методів та прийомів, а метою є сприяння скорішої адаптації дошкільника до умов освітнього закладу.

Загальновідомо, що супровід дитини в адаптивний період до умов закладу дошкільної освіти має бути спрямований на забезпечення розвитку дитини, досягнення усіх видів благополуччя (фізіологічного, психоемоційного, психологічного та соціального).

За дослідженнями науковців, соціально-психологічна адаптація дошкільників може тривати у середньому від двох тижнів до трьох місяців та мати у супроводі підвищення рівня тривожності, напруженість у стосунках з дорослими, тривалі переживання, зміну харчової поведінки тощо. Прояви таких ознак різняться інтенсивністю та тривалістю відповідно до особливостей у кожного дошкільника.

Для дитини з особливими потребами сім'я постає першим соціальним середовищем. Під час дорослішання виникають труднощі із соціалізацією, яка відбувається повільніше у порівнянні з дітьми, які мають нормотиповий

розвиток. На етапі входження в соціум важливою є адекватна реакція членів родини на потреби дитини та вчасне реагування на запити дитини. За таких умов батьки стають зовнішньою опорою, а труднощі на шляху адаптації є лише результатом хибно спланованих дій.

Первісне уявлення про вихователів під силу сформувати саме батькам. Від того, наскільки позитивним виявиться образ закладу, залежить і загальний моральний стан дошкільника. Чималу роль відіграє налаштування дитини на такі зміни, їхню важливість, на саме перебування у закладі.

Ще до початку відвідування закладу дошкільної освіти батьки дитини з особливими освітніми потребами мають познайомитись із педколективом та підготувати їх до знайомства із дитиною. Психологи наголошують на тактовності та прояву появи як основних моральних рисах вихователів та педагогічних працівників, з якими буде взаємодіяти дитина.

Сучасні науковці доходять думки, що критеріями адаптованості дитини до умов закладу дошкільної освіти є самостійність, позитивне сприйняття закладу як такого та доброзичливість у взаємодії з однолітками у групі, здатність концентрувати увагу на завданнях. Відповідно до зазначеного, супровід батьків у таких процесах є першочерговим та базовим для сприяння адаптації.

Окрім позитивного ставлення дитини до закладу дошкільної освіти, на процес адаптації впливає склад родини, наявність конфліктів між батьками та методи виховання. Ці чинники укріплюють або, навпаки, послаблюють загальний психоемоційний фон дошкільника, зокрема за наявності особливих потреб.

Про низький рівень адаптації свідчать негативні показники таких критеріїв: загальне ставлення до ЗДО, брак інтересу до освітньої діяльності та спілкування з іншими дітьми, відсутність ініціативи, зменшення інтересу до самостійності.

Показниками завершеності адаптивного процесу дитини до закладу дошкільної освіти можуть бути: позитивні реакції дитини на згадку про заклад та педагогів, інтерес до самостійної діяльності, задоволення від освітнього

процесу, залученість до колективної праці, прагнення взаємодіяти з іншими дітьми та вихователем.

Таким чином, вбачаємо важливість та значущість подальших досліджень батьківського супроводу дитини з ООП, з метою пошуку ефективних форм співпраці тріади: «заклад дошкільної освіти – дитина – батьки».

*Список використаних джерел:*

1. Козачук М. В. Адаптація дітей з особливими потребами до умов інклюзивного дошкільного закладу. *Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти*. 2015. Вип. 11. С. 160–163.
2. Прохоренко Л. І. Психологічний супровід дітей з особливими потребами та їхніх родин в умовах кризових викликів. *Вісник НАПН України*. 2021. № 3 (1). С. 1–6.